

Bu çözüm kitapçığında 75 sorunun çözümü vardır.

1. Kronik tarih anlayışında olaylar sebep – sonuç ilişkisi olmaksızın tarihsel oluş sırasına göre incelenir. Aynı zamanda yorum katılmadan yazılan tarih anlayışıdır. Bu anlayışın ilk temsilcisi Kayseri Piskoposu Eusebius'tur. Eusebius aynı zamanda kilise tarihçiliğinin kurucusu kabul edilir.
Voltaire: Araştırmacı tarihin başlangıcı kabul edilir. Aynı zamanda tarih felsefesini ilk defa başlatan kişidir. Herodotos, Strabon ve Hekataios rivayetçi tarih anlayışının temsilcileridir.
CEVAP: A
2. Tarih araştırma yöntemleri sırasıyla tarama, tasnif, tahlil, tenkit ve terkiptir. Bu basamaklarda uygulanan işlemler şöyledir;
Tarama: Tarihe kaynaklık edebilecek her türlü bilgi ve verilerin bulunmasıdır.
Tasnif: Toplanan bilgilerin bir sistem dahilinde konuya, zamana ya da mekâna göre sınıflandırılmasıdır.
Tahlil: Çözümleme basamağıdır. Bu basamakta elde edilen verilerin kaynak ve bilgi yönünden yeterli olup olmadığı kontrol edilir. Nesnellik ve kanıtlanabilirliğine bakılır.
Tenkit: Toplanan bilgilerin gerçekliği ve güvenilirliği incelenir. İç ve dış tenkit olarak iki şekilde yapılır.
Terkip: Toplanan veriler birleştirilerek sonuca ulaşılır.
CEVAP: C
3. İbn Haldun, tarihi gerçeği araştırmak ve olayların sebeplerini bulup ortaya koymak olarak tanımlamış ve olaylar incelenirken ilkelere bakılması gerektiğini belirtmiştir. Aynı zamanda *Mukaddime* isimli eserinde İslam dünyasında ilk defa tarih felsefesini oluşturmuştur.
Taberi, tarihi hikâyeci anlatımdan kurtararak kaynaklara dayalı bir tarih anlayışını başlatan önemli bir İslam tarihçisidir.
Neşri, Osmanlı döneminin önemli tarihçilerindedir. Tarihî olayları araştırmacı tarih anlayışına göre aktarmıştır. En önemli eseri *Cihannüma*'dır.
İbn Esir: Büyük Selçuklu Dönemi'nde yaşamış olan ve devlet teşkilatı hakkında bilgiler veren tarihçidir.
Ahmet Cevdet Paşa: Osmanlı Devleti'nde olayları sebep sonuç ilişkisi içerisinde belgelerden yararlanarak aktarmıştır. En önemli eseri *Tarih-i Cevdet*'tir.
CEVAP: B
4. Hakkında bilgiler verilen tarih öncesi dönem Kalkolitik Çağ'dır. Kalkolitik Çağ, taş ve maden çağı arasında bir geçiş dönemidir. Bu dönemde; ilk defa bakır madeni kullanılmış, Neolitik Çağ'da başlayan yerleşik hayat daha da gelişerek şehirler kurulmaya başlanmış, savunma amaçlı surlar yapılmış ve tarıma bağlı olarak sosyal sınıf ayrımı ortaya çıkmıştır.
CEVAP: D
5. Anadolu'da buğday üretiminin MÖ 8500'lerde başladığı tahmin edilmektedir. Diyarbakır Çayönü ve Malatya Caferhöyük'te yapılan kazılarda Emmer evcil buğdayına rastlanmıştır. Böylece buğdayın anavatanının Anadolu olduğu anlaşılmıştır. (MEB 9. sınıf tarih kitabı sf. 30)
CEVAP: D
6. A seçeneğinde yer alan sus kelimesi hem sus hem de sos anlamına gelmektedir.
CEVAP: A
7. ث harfi Türkçe kelimelerde kullanılmaz.
CEVAP: B
8. Sad harfi eklerde kullanılmaz.
CEVAP: E
9. Göle **گول** şeklinde yazılmalıdır. **قول** bu ise kol ve kul şeklinde okunur.
CEVAP: A
10. İlk Çağ medeniyetlerinden Yunanlar, Akdeniz havzasında Asurlular, Anadolu'da İyoniyalılar, Akdeniz ve Karadeniz havzasında Fenikeliler yine Akdeniz havzasında koloniler kurarak ticareti geliştirmişlerdir. Lidyalılar ise Batı Anadolu'da yaşamışlar; ticari faaliyetlerde bulunmuşlar fakat ticaret kolonileri oluşturmamışlardır.
CEVAP: E

11. Linear A, Ege uygarlıklarından biri olan Girit Uygarlığı tarafından kullanılmıştır. Kil tabletler üzerine çivi yazısı şeklinde yazılmış örnekleri günümüze kadar ulaşmıştır. Lakin tam olarak çözülememiştir. Bu yazı türünün biraz daha geliştirilmiş hali olan Linear B de Miken Uygarlığı tarafından kullanılmıştır.

CEVAP: A

12. Yunan Medeniyeti'nde sosyal sınıf ayrımı içindeki mücadelelerden dolayı yasal düzenlemeler yapılmıştır. Yapılan ilk yasal düzenleme Drakon Kanunları'dır. Asillerin haklarını koruma altına alınmıştır. Diğer yasal düzenlemeler ise şöyledir;

Solon Kanunları ile toprak reformu yapılarak köylünün borçları affedilmiştir. Köylü ekonomik huzura kavuşmuştur.

Psistratos Kanunları ile Solon Kanunları'ndan yararlanılarak tiranlık (Diktatörlük) getirilmiştir.

Klistenes Kanunları ile zenginlikten kaynaklanan sosyal sınıf ayrımı kaldırılmıştır.

Dekemvir ise Roma'da On iki levha kanunlarını hazırlayan hukukçulara verilen isimdir.

CEVAP: A

13. Soruda hakkında bilgiler verilen Orta Asya kültür merkezi Anav kültürüdür. Aşkabat yakınlarında MÖ 4500 – 1000 tarihleri arasında yaşanan Aşkabat kültürünün en önemli özelliği atın evcilleştirilmiş olmasıdır. Bu yönüyle Anav kültürü tamamen Türklere ait olmasa da Türklerin atasıdır şeklinde yorumlanmıştır. Türklere ait olan en eski kültür merkezi ise Altay – Sayan dağlarının eteğinde bulunan Afanesyevyo kültürüdür.

CEVAP: A

14. İskitler, Karadeniz'in kuzeyinde Hazar Denizi ve Tuna Nehri arasında ağırlıklı olarak Kırım civarında yaşamış olan bilinen ilk Türk topluluğudur. İskitler yaşadıkları bölgede Kimmerler, Asurlular ve Persler ile mücadele etmişlerdir. En önemli mücadeleleri Persler ile olmuştur. Bu mücadeleler tarihe İran- Turan Savaşları olarak geçmiştir. *Alp Er Tunga Destanı* bu mücadeleleri anlatır. Ayrıca bilinen ilk Türk kadın hükümdar olan Tomris Hatun Dönemi'nde de Persler ile mücadeleler devam etmiştir.

CEVAP: E

15. Kıpçaklar, Karadeniz'in kuzeyinde Deşt-i Kıpçak adı verilen bölgede yaşamışlardır. Eyyübî ordusunda görev alan Kıpçaklar Eyyübîlerin yıkılmasıyla Memlüklerin kurulmasında etkin rol oynamışlardır. Ayrıca Hindistan'daki Delhi Türk Sultanlığı'nın kurulmasında da etkili olmuşlardır.

CEVAP: D

16. *Oğuz Kağan Destanı*'nden ilk defa eserinde bahseden tarihçi Reşidüddin'dir. Bu eserden yararlanarak Zeki Velidi Togan *Oğuz Kağan Destanı*'ni daha derinlemesine incelemiştir. Kaşgarlı Mahmut'un *Divan-ı Lügati't Türk* isimli eseri vardır. Türkçenin Arapçadan daha üstün olduğunu ortaya koymak amacıyla yazılmıştır. Beyhakî'nin *Tarih-i Beyhaki* adında bir eseri vardır. Gazneliler Dönemi'nin tarihçilerindedir. Eserinde Gazneliler hakkında bilgi verir. Ali Şir Nevai'nin *Muhakemetül Lügateyn* adında eseri vardır. Eserinde Türkçenin Farsçadan üstün olduğunu ortaya koymaya çalışmıştır. Ravendî'nin ise *Rahatus Sudur Ayetüs Surur* adında eseri vardır. Eserini I. Gıyasettin Keyhüsrev'e sunmuştur.

CEVAP: A

17. *Orhun Abideleri*'nde sıklıkla bahsedilen Demir Kapı Maveraünnehir'in bir kısmını ifade eder. Türklerin batıya olan akınlarında önemli bir nokta olduğu için tarihsel bir öneme sahiptir. Özellikle Kök Türkler bu bölgede hakimiyet kurabilmek amacıyla Sasaniler ile sürekli mücadelelere girişmişlerdir.

CEVAP: D

18. Uygurlara ait olan *Karabalgasun Yazıtı* Manihaizm hakkında bilgiler vermektedir. Manihaizm'i nasıl benimsediklerini anlatır. Türkçe, Çince ve Soğdca olarak yazılmıştır. *Altun Yaruk*, X. yüzyılda Uygurlar tarafından oluşturulmuş Budizm'i anlatan eserdir. *Sekiz Yükmek* ise sekiz yığın ya da tomar anlamına gelmektedir. Uygurlar Dönemi'nde oluşturulan bu eser de Budizm hakkında bilgiler vermektedir.

CEVAP: C

19. Orta Asya Türk tarihinde heykel sanatı ilk defa İskitler Dönemi'nde balbal taşlarının dikilmesiyle başlamıştır. Kök Türkler Dönemi'nde de devam etmiştir. Kültigin Başı Heykeli Kök Türklerin önemli heykellerinden biridir. Bu sanat Uygurlar Dönemi'nde devam eder. Lakin İslamiyet'in kabul edilmesiyle birlikte yavaşlar. Diğer seçeneklerde verilen sanat dalları Türk tarihinde ilk defa Uygurlar Dönemi'nde kullanılmıştır.

CEVAP B

20. Hz Ali Sıffin Savaşı, Hakem Olayı ve Tahkim Antlaşması'ndan sonra Müslümanların kesin olarak ayrıldıklarını görünce Haricileri kendisine bağlamak amacıyla Nuhayle ve Nehrevan seferlerini düzenlemiştir. Lakin Haricileri kendisine bağlamayamadığı gibi bu olaylar birçok Haricinin ölmesine neden olmuştur. Hariciler bu olaydan sonra Hz. Ali, Muaviye ve Amr Bin As'ı öldürme kararı almışlardır. Ama sadece Hz. Ali'yi şehit etmişlerdir. Yemame Olayı ise Hz. Ebubekir Dönemi'nde yalancı peygamberden biri olan Müseylime ile yapılan savaşıdır.

CEVAP: D

21. Abbasilerin siyasi tarihi üç başlık halinde incelenir. Bunlardan birincisi İlk Abbasi Halifeleri (750 – 833) dönemidir. Bu dönemde önemli halifeleri Ebu Cafer Mansur, Muhammed Mehdi, Harun Reşid, Emin, Memun ve Mutasım'dır. İkinci dönem Samerra Dönemi'dir. (847 – 887) Bu dönemde Türkler devlet yönetiminde ve halifelerin belirlenmesinde etkili olmuşlardır. Dönemin önemli halifeleri Mütevekkil Alellah ve Mühtedi Billah'tır. Üçüncü dönem ise Bağdat Dönemi'dir. (870 – 946) Bu dönemde devlet yönetiminde etkili olan Türk nüfuzu sona ermiştir. Dönemin önemli halifeleri ise Muktedir Billah ve Kahir Billah'tır. Emirülümeralar Dönemi ise Türklerin devlet yönetimindeki etkinliklerine karşı halifenin merkezi otoritesini artırmak amacıyla emirülümeralar görevlendirdiği dönemdir.

CEVAP: B

22. Posta teşkilatının İslam dünyasında ilk defa kullanılması Hz. Muhammed Dönemi'nde olmuştur. Posta teşkilatının kurulması Hz. Ömer Dönemi'nde olmuştur. İlk sistemli posta teşkilatı ise Muaviye Dönemi'nde kurulmuştur. Aynı zamanda Muaviye devletin başkentini Şam'a taşımıştır.

CEVAP: A

23. Gazneli Mahmut, gaza ve cihat amacıyla Hindistan'a 17 sefer düzenlemiştir. Bu seferlerden biri ve en önemlisi olan Somnath Seferi'nden sonra Abbasi halifesi tarafından "Seyfü'd Devle ve'l İslam" ünvanı verilmiştir. Gazneli Mahmut'a İslam dünyasına olan katkılarından dolayı "Yemin ed-devle ve emin el-mille" ünvanı verilmiştir. Son olarak Abbasi halifesini Şii Büveyoğulları'nın baskısından kurtardığı için "Sultan" ünvanı verilmiştir. Türk tarihinde ilk defa "Sultan" ünvanını kullanan Gazneli Mahmut'tur.

CEVAP: B

24. Anadolu Selçuklu Hükümdarı II. Kılıç Arslan, ölmeden önce ülke topraklarını 11 oğlu arasında paylaştırmış kendisi de Konya merkezli olarak devleti yönetmeye devam etmiştir. Buradaki amacı taht kavgasının önüne geçmektir. Lakin ölümünden sonra taht kavgaları başlamıştır. I. Gıyasettin Keyhüsrev ilk olarak 1192 – 1996 tarihleri arasında tahtta kalmıştır. Ancak kardeşi Rüknettin Süleyman Şah onu tahttan indirerek kendisi tahta geçmiştir. Tek önemli faaliyeti de Saltuklulara son vermesidir. Ölümünden sonra I. Gıyasettin Keyhüsrev yeniden tahta geçmiştir.

CEVAP: C

25. 1243 Köseadağ Savaşı'ndan sonra Anadolu Selçuklu Devleti'nin vezirlerinden Muhyittin Pervane Sinop ve çevresinde Pervaneoğulları Beyliği'ni kurmuştur. Yine Anadolu Selçuklu vezirlerinden biri olan Sahip Ata Fahrettinoğlu tarafından Afyonkarahisar ve çevresinde Sahip Ata Oğulları kurulmuştur. Çobanoğulları ise Anadolu Selçuklu Devleti'nin uç beylerinden Hüsameddin Çoban tarafından Kastamonu ve çevresinde kurulmuştur.

CEVAP: D

26. Tuğtekiniler diğer adıyla Böriler, Şam (Dımaşk) merkezli olarak Büyük Selçuklu Devleti'nin zayıfladığı bir dönemde kurulmuştur. Buldukları bölgede Haçlılara karşı Suriye ve Filistin topraklarını elli yıl kadar korumuşlardır. Haçlılarla İmameddin Zengi birliklerine katılarak mücadele etmişlerdir. Ayrıca Batınlara karşı da bölgeyi korumaya çalışmışlardır.

CEVAP: B

27. İbü'l Heysem, 965 yılında Basra'da doğmuş bir bilim insanıdır. Felsefe, mantık, astronomi ve tıp alanında çalışmalar yapmıştır. En önemli çalışmaları ise fizik ve optik üzerine olmuştur. Optik ilminin kurucusu kabul edilir. Çalışmalarını *Kitâbü'l Menâzır* adıyla kitap haline getirmiştir. Abdullah Barani, matematik ve trigonometri üzerine çalışmalar yapmıştır. El Razi, kimya ve tıp üzerine çalışmalar yapmıştır. Cabir Bin Hayyan, modern kimyanın kurucusu kabul edilir.

CEVAP: E

28. 1371 Çirmen Savaşı I. Murat Dönemi'nde Sırplarla yapılmıştır. Savaşın temel nedeni Sırpların Sırsındığı Savaşı'nın intikamını almak istemesidir. Yapılan mücadeleyi Osmanlı Devleti kazanmış ve bu durum Makedonya'nın fethini kolaylaştırmıştır. Bu savaş bazı kaynaklarda II. Çirmen Savaşı olarak geçmektedir.

CEVAP: B

29. Kanuni Dönemi'nde Belgrad 1521 yılında alınmıştır. Burası Orta Avrupa'ya yapılacak seferler için askerî üs olarak kullanılmaya başlanmıştır. Korfu Adası ise 1537 yılında Kanuni Dönemi'nde kuşatılmasına rağmen alınamamıştır. Osmanlı Devleti Korfu Adası'nı ikinci defa 1716 yılında kuşatmasına rağmen yine başarısız olmuştur. Malta ise yine Kanuni Dönemi'nde kuşatılmasına rağmen Turgut Reis'in şehit olması üzerine alınamamıştır.

CEVAP: D

30. Osmanlı Devleti'nde herhangi bir şahsa, devlete ya da bölgeye siyasi, ticari dinî ya da ticaret gemilerinin transit geçişi (Seyri Sefarin) için verilen imtiyaz belgesine ahidname denir.

Ruznamçe: Osmanlı bürokrasisinde günlük tarzında tutulan defterlerin genel adıdır.

Kanunname: Osmanlı padişahlarının devlet yönetimi ile ilgili düzenlemeler yapmak amacıyla çıkardıkları kanunlardır. İlk defa hazırlayan II. Mehmet'tir.

Surname: Osmanlı şehzadelerinin başından geçen önemli olayların yazıldığı defterlerdir.

Ruzname: Padişahların günlük olarak yaptıklarını yazan günlük tarzındaki eserlerdir.

CEVAP: B

31. Yeniçeri Ocağı I. Murat Dönemi'nde oluşturulmuştur. Yeniçeri askerlerinin maaşları ve kayıtları Ename Defterleri'ne yazılır. Yeniçeri rütbeleri arasında zağarcıbaşı, turnacıbaşı, kul kethüdası ve çavuşbaşı vardır. Yeniçerilerin her bir taburuna orta adı verilir. Yeniçeri Ocağı askerleri Acemioğlanlar Ocağında yetiştirilir. Buranın iki tane öğrenci kaynağı vardır. Birinci pençik sistemi ikinci devşirme sistemidir. Devşirme sistemini ilk defa uygulayan I. Mehmet'tir. Devşirme Kanunu çıkararak ise II. Murat'tır. Acemioğlanlar Ocağında eğitimi tamamlayanlar Yeniçeri Ocağına geçer. Bu işleme kapıya çıkma ya da bedergâh denir.

CEVAP: D

32. İltizam sistemi toprağın bir yıllık vergi gelirin ihale ile bir kimseye verilmesidir. İhaleyi alan kişi bölgenin bir yıllık vergisini peşin olarak verir böylece hazineye nakit ihtiyacı sağlanmış olur. İlk zamanlar bu sistem sadece merkeze uzak olan eyaletlerde uygulanıyor iken XVII. yüzyıldan itibaren hazinenin nakit ihtiyacını karşılamak amacıyla merkeze yakın olan eyaletlerde de uygulanmaya başlanmıştır. Bu sistemin uygulanması beraberinde birtakım problemleri getirmiştir. Bunlar;

- Zamanla toprak ağaları ortaya çıkmıştır.
- Köylü üzerinde feodal baskı oluşmuştur.
- Tarımsal üretimde devlet denetimi azalmıştır.
- Taşrada asker ihtiyacı ortaya çıkmıştır.

CEVAP: E

33. Osmanlı Devleti'nde minyatür sanatı yapımına nakış ya da tasvir denir. Bu sanatla uğraşanlara ise nakkaş ya da musavver denir. Hattat, hat sanatı ile uğraşanlara verilen isimdir. Müzehhib, Ttezhip sanatıyla uğraşanlara verilen isimdir.

CEVAP: A

34. II. Viyana Kuşatması devamında başlayan Kutsal İttifak Savaşları 16 yıl boyunca devam etmiş Osmanlı ekonomisi ciddi zarar görmüştür. Bu zarardan dolayı II. Mustafa Dönemi'nde bakır paralar bastırılmıştır. Lakin çok fazla tepkinin gelmesi ve krizin daha da büyümesinden dolayı bu uygulamadan II. Ahmet Dönemi'nde vazgeçilmiştir.

CEVAP: D

35. İngiltere, Osmanlı'yı Rusya'ya karşı bir denge unsuru olarak XIX. yüzyılın sonlarına kadar korumuştur. Lakin 93 Harbi'nden sonra imzalanan ve kendisinin de aracı olduğu 1878 Berlin Antlaşması'nda Osmanlı'nın toprak bütünlüğünü koruma politikasından vazgeçmiştir.

CEVAP: D

36. Darülmualimin adlı erkek öğretmen okullarının ilk çalışmaları II. Mahmut Dönemi'nin son zamanlarında başlamıştır. Lakin okulun tam anlamıyla hizmete girmesi Abdülmecit Dönemi'ne denk gelir. Ahmet Cevdet Paşa bu okulların hem nizamnamesini hazırlamış hem de ilk müdürlüğünü yapmıştır. Bu okul 1924 yılına kadar eğitim hayatına devam etmiştir. Cumhuriyet Dönemi'nde ismi ve içeriği değiştirilmiştir.

CEVAP: B

37. 1889 yılında Askerî Tıbbiye öğrencilerin kurduğu İttihat-ı Osmani Cemiyeti ile Genç Osmanlıların birleşmesi sonucu İttihat ve Terakki Cemiyeti kurulmuştur. II. Meşrutiyet'in ilanı için çabalayan cemiyetin siyasi lideri Talat Paşa, askerî lideri ise Enver Paşa'dır. Cemiyetin yurt dışı merkezi Paris, yurt içi merkezi ise Selanik'tir. Cemiyet Türkçülük fikir akımını savunmuştur. *Mizan* ve *Meşveret* cemiyetin yayın organlarıdır.

CEVAP: A

38. İtalya'nın saldırısıyla başlayan Trablusgarp Savaşı'nda Osmanlı Devleti karadan ve denizden destek göndermemiş, gönüllü subayların bölgeye gizlice sevkıyla direniş başlatmıştır. İtalya bir an önce savaşı sonlandırmak amacıyla ilk olarak ticari açıdan büyük öneme sahip olan Beyrut limanını bombalamıştır. Hemen arkasından ise Çanakkale Boğazı'nı abluka altına alarak ticaret gemilerinin geçişine dahi izin vermemiştir. Bunda da istediğini alamayan İtalya son olarak On İki Ada ve Rodos'u işgal etmiştir. İtalya'nın bu baskıları Osmanlı'yı zor duruma düşürmüştü de barışı kabul etmemiştir. Lakin Balkan Savaşları'nın başlaması sonucu Trablusgarp Savaşı'nı bitirmek zorunda kalmıştır. 1911 Ouchy Antlaşması'yla savaş bitirilmiştir.

CEVAP: E

39. Balkan ve I. Dünya Savaşı sırasında sahipsiz kalan çocukları korumak ve eğitim masraflarını karşılamak amacıyla 1914 yılında açılan kurum Darüleytamdır. 1927 yılında bu görevlerini Darüşşafakaya devretmiştir.

Darülaceze; II. Abdulhamit döneminde yetim, kimse-siz ve yardıma muhtaç olanlara yardım amacıyla açılan kurumdur.

Darüelhan; 1914 yılında açılan Osmanlı'nın ilk resmî müzik okuludur.

Darüşşafaka; Abdülaziz Dönemi'nde öksüz ve yetimlerin eğitim masraflarını karşılamak amacıyla açılan kurumdur.

Himaye-i Eftal; TBMM Dönemi'nde yetim ve öksüzleri korumak amacıyla açılan çocuk esirgeme kurumudur.

CEVAP: B

40. Çanakkale Savaşı sırasında alayı ile birlikte şehit olan 57. Alay komutanı Hüseyin Avni Paşa'dır. Cevat Çobanlı Çanakkale Deniz Savaşları'nın kazanılmasında etkili olan komutandır. Bu başarısından dolayı kendisine 18 Mart Kahramanı ünvanı verilmiştir. Tophaneli Hakkı Bey, Çanakkale Deniz Savaşları sırasında Nusret Mayın Gemisi ile mayınların yerleştirilmesinden sorumlu olan komutandır. Cemal Paşa, Kanal Cephesi komutanıdır.

CEVAP: E

41. İttihat ve Terakki Cemiyeti Babiali Baskını ve sonrasında gelen 1913 – 1918 yılları arasında tek parti olarak Osmanlı Devleti'ni yönetmiştir. Lakin I. Dünya Savaşı'nın kaybedilmesi üzerine 1918 yılında Mebusan Meclisinin kapatılması ile ülkeyi terk ederek yönetimden çekilmişlerdir.

CEVAP: C

42. Yakup Şevki Paşa'nın çalışmalarıyla kurulan cemiyet Kars İslam Şûrasıdır. Mondros Ateşkes Antlaşması'ndan sonra kurulan ilk cemiyettir. Ermenilere karşı mücadele eden cemiyet Cenubi Garbi Kafkas Cumhuriyeti adıyla bir hükümet kurmuş ve 18 maddelik sivil anayasa hazırlamışlardır. Lakin İngiltere'nin bölgeye asker göndermesi sonucu kurdukları hükümet yıkılmıştır.

CEVAP: E

43. Amasya Genelgesi maddeleri değerlendirildiğinde "Milletin bağımsızlığını yine milletin azmi ve kararı kurtaracaktır" maddesi hem demokrasiye hem de miliyetçiliğe vurgu yapar. "İstanbul Hükûmeti üzerine aldığı görev ve sorumlulukları yerine getirmemektedir." maddesi ülkede yaşananların sorumlusu olarak İstanbul Hükûmetini göstermiştir. "Askerî ve ulusal örgütler hiçbir şekilde lağvedilmeyecek komuta devredilmeyecektir." maddesi ise silahlı mücadelenin habercisidir. Lakin Amasya Genelgesi'nde azınlıklarla ilgili hiçbir madde yer almamaktadır. "Hristiyan halka ve azınlıklara zarar verilmesin" maddesi Havza Genelgesi'ne aittir.

CEVAP: C

44. Hakkında bilgiler verilen dergi *Sebilürreşad* dergisidir. Millî Mücadele'yi destekleyen bu dergi aynı zamanda İstiklal Marşı'nın yayımlandığı ilk dergidir. 1911 yılından itibaren siyasi konulara değinmeye başlayan dergi 1925 yılına kadar yayın hayatına devam etmiştir. Diğer seçeneklerde verilenler ise Millî Mücadele'yi destekleyen diğer yayınlardır.

CEVAP: E

45. Sakarya Savaşı öncesi ve sonrası Mustafa Kemal ile görüşen Fransız devlet adamı Henry Fraklin Bouillion'dur. Bu görüşmelerin sonunda Fransa ile 20 Ekim 1921 Ankara Antlaşması imzalanmıştır. Bu antlaşmayla birlikte Kurtuluş Savaşı'nın Güney Cephesi kapanmıştır. Pierre Loti Türk dostu olarak bilinen Fransız yazardır. General Harbord ve Amiral Bristol ABD tarafından Mondros Ateşkes Antlaşması'ndan sonra Anadolu'ya rapor hazırlamak amacıyla gönderilen kişilerdir.

CEVAP: C

46. I. Beş Yıllık Sanayi Planı 1933 yılında SSCB'den alınan yardım ile hazırlanmıştır. SSCB'den getirilen Prof. Orlof'un çalışmalarıyla hazırlanan plan 1934 yılında uygulamaya konulmuştur.

CEVAP: C

47. Mustafa Kemal'in 'Kırk asırlık Türk yurdu düşman elinde esir bırakılmaz.' dediği yer Hatay'dır. Ayrıca Hatay meselesi için 'Benim şahsi meselemdir.' demiştir.

CEVAP: B

48. X. yüzyılda Kavimler Göçü'yle Avrupa kıtasına gelen Vandallar buradan da Kuzey Afrika topraklarına göç etmişlerdir. Roma'ya karşı ilk defa bağımsızlığını elde eden kavim bir Germen kavmi olan Vandallardır.

CEVAP: A

49. Normanlar, 1066 yılında Hasting Savaşı ile Anglo - Sakson Kralı Harold'un ölmesiyle İngiltere topraklarına hakim olmuşlardır. Hakimiyet kuran ilk Norman Kralı I. William'dır. Diğer seçeneklerde verilen savaşlar Yüzyıl Savaşları içerisinde yaşanan savaşların isimleridir.

CEVAP: A

50. Musul Atabey'i İmameddin Zengi'nin Urfa'yı Haçlıların elinden geri alması sonucu II. Haçlı Seferi düzenlenmiştir. Bu sefere Alman Kralı III. Konrad ve Fransa Kralı Lui katılmıştır. Anadolu'ya gelen haçlılar Anadolu Selçuklu Devleti ve Danişmentliler ile II. Dorleon Savaşı'nı yapmışlardır. Burada yenilen haçlılar deniz yoluyla Suriye ve Filistin bölgesine gelmişlerdir. Başarısız olmuşlardır.

CEVAP: B

51. Coğrafi Keşifler'le birlikte dünyada sömürgecilik faaliyetleri başlamıştır. Bu konuda öncü olan devletler Portekiz ve İspanya'dır. XVII. yüzyılda ise İngiltere Doğu Hindistan Şirketi'ni kurarak sömürgecilik düzenin temellerini atmıştır.

CEVAP: D

52. Almanya'da Martin Luther'in 95 maddelik bir bildiriye Witenberg Kilisesinin duvarına asmasıyla başlayan Reform hareketi kısa sürede Avrupa'nın birçok bölgesine yayılmıştır. İngiltere Martin Luther'in ortaya attığı anlayışı Anglikanizm adıyla VIII. Henry Dönemi'nde resmen tanımak zorunda kalmıştır. Fransa'da IV. Henry tarafından Nant Fermanı'yla Calvinizm mezhebi tanınmıştır. Seçeneklerde bulunan I. Mary Protestanlara karşı baskı uygulayan İngiltere kraliçesidir. IV. Charles Yüzyıl Savaşları öncesi Fransa kralıdır. I. Edward ise Orta Çağ İngiltere'nin önemli krallarından biridir.

CEVAP: E

53. Seksen Yıl Savaşları 1568 - 1648 yılları arasında yaşanan mücadeledir. 1648 Westfalya Antlaşması ile bitirilmiştir. Bu savaşın sonunda Hollanda bağımsızlığını elde etmiştir. Hollanda'nın bağımsızlık lideri Sessiz William'dır. Aynı zamanda Orange Hanedanı'nın kurucusudur.

CEVAP: C

54. Francis Bacon, 1561 - 1626 tarihleri arasında yaşamış bir filozoftur. Bilimsel çalışmalarda ilk defa deney ve gözlemin önemine vurgu yapmıştır. Fransisken Tarihî üyelerindedir. Bilimin insanı aydınlatması gerektiğini insan odaklı olması gerektiğini vurgulamıştır. Önemli eserleri *Denemeler*, *Bilimin İlerlemesi* ve *Yeni Atlantis*'tir.

CEVAP: B

55. Mısır ilk olarak İngiltere tarafından 1882 yılında işgal edilmiştir. Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra ise burada mandater bir rejim oluşturmuştur. Mısır milliyetçileri İngiltere'ye karşı Saad Zaglul önderliğinde isyan başlatmıştır. Bu isyan başarılı olmuş ve Mısır İngiltere işgalinden kurtarılmıştır. Lakin İngiltere Süveyş Kanalı'ndaki haklarını koruma gerekçesiyle bir süre daha Mısır'da asker bulundurmaya devam etmiştir. Emir Faysal, Irak'ta yönetimi ele geçirmeye çalışan Şerif Hüseyin'in oğludur. Abdullah ise Ürdün'de yönetimi ele geçirmeye çalışan Şerif Hüseyin'in bir diğer oğludur. Abdülaziz İbn Suud, Arabistan'ın kurucusudur. Cemal Abdül Nasır ise 1956 yılında Süveyş Kanalı'nı millileştiren Mısır lideridir.

CEVAP: A

56. Japonya'da İmparator Mutsuhito Dönemi'nde yapılan yeniliklere Meiji Restorasyonu adı verilmiştir. Bu dönemde;
- Demir yolu yapımı başlamıştır.
 - Daymiyo adı verilen derebeylik sistemine son verilmiştir.
 - İlk gazete yayımlanmıştır.
 - İlköğretim zorunlu hale getirilmiştir.
 - Zorunlu askerlik getirilmiş, Batı tarzı ordu kurulmuştur.
 - Almanya (Prusya) ve Fransa anayasaları örnek alınarak anayasa hazırlanmıştır.
 - Toprak ve vergi düzenlemesi yapılmıştır.
 - Millet meclisi ve danışma kurulu oluşturulmuştur.
 - Şintoizm dini yaygınlaştırılmaya çalışılmıştır.
 - Takvim değişikliği yapılmıştır.
 - Başkent Tokyo'ya taşınmıştır.
 - Kılık - kıyafet düzenlemesi yapılmıştır.

CEVAP: D

57. II. Dünya Savaşı yıllarında İngiltere, SSCB ve Fransa'nın katılımı ile toplanan en son kongre Postdam Konferansı'dır. Burada Almanya'nın silahsızlandırılması, savaş suçlularının yargılanması, Almanya'nın savaş tazminatı ödemesi kararları alınmıştır.

CEVAP: E

58. SSCB denetimine giren ve komünizm ile yönetilen ülkeler için "Demir Perde Ülkeleri" ifadesini kullanan İngiliz devlet adamı Winston Churchill'dir. Bu ifade 1946 yılında Fulton Konferansı'nda kullanılmış ve dünya literatürüne girmiştir.

CEVAP: C

59. 1974 Kıbrıs Barış Harekâtı sırasında Genelkurmay Başkanı Semih Sancar'dır. 1973 - 1978 yılları arasında Genelkurmay Başkanlığı yapmıştır. Harekât sırasında Başbakan Bülent Ecevit, Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk, Dışişleri Bakanı ise Turan Güneş'tir.

CEVAP: B

60. SSCB tarafından 1959 yılında Baykonur Uzay Üsüsünden fırlatılarak Ay'ın yüzeyine çarpan ilk nesne olan uzay aracı Luna - 2'dir. Vostok - 1, Rus kozmonot Yuri Gagarin'in uzaya gittiği araçtır. Apollo - 11, 1969 yılında Neil Armstrong'un Ay'a gittiği uzay aracıdır. Sputnik - 2, SSCB tarafından uzaya gönderilen ilk canlı olan Layka adındaki köpeğin gönderildiği uzay aracıdır. Salyut - 1 ise SSCB'nin uzay istasyonudur.

CEVAP: C

61. Kavram karikatürlerinin öğretim sürecinde kullanım amaçları arasında, "Öğrencilerin mizah anlayışlarını geliştirme" yoktur. Kavramsal karikatürlerde konunun karikatürize edilmesinin temel amacı, konuyu öğrenciler için ilgi çekici hale getirmektir.

Kavramsal karikatürler bilgileri doğrudan aktarmaz, dolaylı olarak aktarır ve bu teknikle kesinlikle gülmeye, eğlenme amacı yoktur. Karikatür kullanmanın amacı öğrencilerin dikkatini konuya çekmektir.

CEVAP D

62. İçerik düzenleme ilkelerinden biri olan alıştırma ilkesi; konu başlarında ve sonlarında sorulara yer verilmesidir. Konu (ünite) başındaki sorular ön bilgileri yoklayan hazırlık soruları iken, konu sonlarındaki sorular ise öğrenme eksikliklerini ortaya koyan, öğrenme düzeyini belirleyen sorulardan oluşmaktadır.

CEVAP C

63. 9. sınıf tarih ders kitabında yer alan kazanımlar ve düzeyleri şöyledir:

- A) Kanıtlardan yola çıkarak yazının icadından önceki zamanlarda yaşayan insanların hayatı hakkında çıkarımlarda bulunur. (Kavrama)
- B) Asya merkezli Türk devletlerinin çevrelerindeki devletlerle ilişkilerinin çok boyutlu yapısını inceler (Analiz)
- C) 8. ve 12. yüzyıllar arasında İslam medeniyeti çerçevesindeki ilmi faaliyetler hakkında görüş bildirir. (Değerlendirme)
- D) Kavimler Göçü'nün sebep ve sonuçlarını siyasi ve sosyal açılardan ortaya koyar. (Analiz)
- E) Orta Çağ'da yeryüzünün çeşitli bölgelerinde kurulan siyasi ve sosyal yapıları söyler. (Bilgi)

CEVAP C

64. Soruda özellikleri verilen düşünce tarzı Kieran Egan'ın düşünce gelişiminin 3. evresi olan felsefik evrede görülür. Felsefik Evre (15-20 yaş): Tarih, öyküler ve yaşam tarzları dizisi olarak algılanmaktan öte süregelen ve tek bir öykü olarak görülür. Dünyanın genel prensipler üzerinde kurulu olduğu fikri hakimdir. Genel doğrulara, tarihin yasalarına ulaşma çabası vardır.

Bu dönemde tarihsel bilinç gelişimi, model oluşturma, genelleme ve olaylara çok yönlü bakma becerisi oluşturulabilir.

CEVAP A

65. Çalışma yapraklarında yazılar, yönergeler, çizelge, grafik ve diğer gösterimler, sayfa düzeni gibi unsurlar yer alır. Ancak çalışma yapraklarında soru çözümleri yer almamaktadır.

CEVAP E

66. "Konjonktürel İttifak ve Kutsal İttifak" kavramlarını tahaya yazarak anlatan öğretmen 11. sınıf tarih dersi ilk ünitesi olan Değişen Dünya Dengeleri Karşısında Osmanlı Siyaseti ünitesinde yer almaktadır.

CEVAP A

67. Soruda verilen öncüllerden I, III ve V numaralı olanlar kavram haritası tekniğine ait özelliklerdir. II ve IV numaralı öncüller ise yanlıştır. Kavram haritaları olguların ve örneklerin somutlaştırılmasında kullanılmaz. Olgu ve örnekleri somutlaştıran bilgi haritalarıdır. Ayrıca kavram haritaları soyut işlemler dönemi çocukları için değil somut işlemler dönemi çocukları için daha uygun araçlardır. Bu dönem çocukları için konular görselleştirilerek zihine somutlaştırmaya çalışılmaktadır.

CEVAP D

68. Yenilenen öğretim programlarında on kök değer yer almaktadır. Bunlar; adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, yardımseverliktir. Bu kök değerlerin, öğrenme öğretme sürecinde hem kendi başlarına, hem ilişkili olduğu alt değerlerle ve hem de öteki kök değerlerle birlikte ele alınarak hayat bulmaları amaçlanmaktadır. Kök değerler arasında hoşgörü yer almamaktadır.

CEVAP C

69. Ahmet Öğretmen'in görüşleri kozmik öğretmen olduğunu göstermektedir.

Kozmik Tarih Öğretmeni Tipi: Kozmik tarih öğretmenleri ilahi bir kuvvete inanırlar ve tarihî olayların ilahi bir plan dâhilinde gerçekleştiğini düşünürler. Tarihin din ve ahlak sorunlarıyla yakından ilgili bulunduğu için genel olarak bilimden ve hatta öteki toplumsal bilimlerden ayrıldığı görüşünü savunurlar. Bunlar, tarih kavramıyla tarihin anlamının ve anlamlılığının dayandığı büyük tarih üstü (meta tarih) kuvvet inancına sahiptirler. Kozmik tarih öğretmenleri diğer dünyevi güçlere de ilah ya da kader ile açıklama getirme eğilimindedirler.

CEVAP D

70. Öğrencinin derste işlenecek konu ile ilgili algısı duyuşsal giriş davranışlarını ifade etmektedir. Duyuşsal giriş davranışları derse karşı olan ilgi, tutum ve akademik özgüvenden oluşmaktadır. Öğrencinin, konunun çok zor olduğuna ve konuyu öğrenemeyeceğine inanması, akademik özgüvenle ilgilidir. Akademik özgüven ise duyuşsal giriş giriş davranışları içerisinde yer almaktadır.

CEVAP B

71. 2018 yılında yayımlanan tarih öğretim programının hedefleri arasında "Beden, zihin, ahlak, ruh ve duygu bakımlarından dengeli ve sağlıklı şekilde gelişmiş, topluma karşı sorumluluk duyan; yapıcı, yaratıcı ve verimli kişiler olmaları" yer almaz. Bu ifade Türk Milli Eğitiminin genel amaçları arasında yer almaktadır.

CEVAP C

72. Liseye yeni başlamış öğrencilerinin ortaokuldaki öğrenmeleri hakkında bilgi sahibi olmak isteyen bir tarih öğretmenin verilen ölçme ve değerlendirme türlerinden diagnostik değerlendirmeyi uygulaması gerekir. Diagnostik değerlendirme, öğretim sürecinin başında yapılır ve amaç öğrencinin ön öğrenmelerini (hazırbulunuşunu) tespit edip, ona göre eksik öğrenmeleri tamamlamaktır.

CEVAP B

73. Öğrenme sürecinde pasif olan öğrencilerin etkinliklere katılımını sağlamak isteyen bir öğretmen, öncelikli olarak pasif kalan öğrencilere kolay uygulamalara yönlendirmeli ve onlar olumlu pekiştireçler vermelidir.

CEVAP A

74. Eğitsel gezilerin öğrencilere düşünme becerileri kazandırmak gibi bir kullanım amacı yoktur.

Diğer bir ifadeyle eğitsel gezilerin kullanılmasının öğrencilerin düşünme becerilerini geliştirmede etkisi çok azdır. Eğitsel geziler dolaylı olarak düşünme becerilerinin gelişimine katkı sağlayabilir, ama direkt kullanım amaçları arasında düşünme becerilerini geliştirmek yoktur.

CEVAP C

75. Zaman şeritlerine ilişkin verilen öncüllerden I ve V numaralı olanlar yanlıştır. Çünkü zaman şeritleri sadece öğretmenler tarafından hazırlanmaz, öğrenciler de zaman şeritleri hazırlayabilir. Zaman şeritleri öğrencileri ezber yapmaya yöneltmez, aksine öğrencileri ezber yapmaktan kurtaran materyallerdir.

CEVAP C